

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г. С. СКОВОРОДИ**

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

***ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ХХІ СТОЛІТТЯ
ОЧИМА МОЛОДІ***

МАТЕРІАЛИ

II студентської наукової конференції

26 квітня 2018 року

Харків 2018

СЕКЦІЯ 1
«ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МІКРО- ТА МАКРОЕКОНОМІНИХ ПРОЦЕСІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ»

Алексик Юліанна Іванівна
ХНПУ імені Г.С.Сковороди
економічний факультет, 6 курс, 62 група
Науковий керівник – к. е. н., доцент, професор кафедри
економічної теорії Л. П. Радченко.

СТИМУЛЮЮЧА РОЛЬ ДЕРЖАВИ
У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ
В ЕКОНОМІЧНО РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ

Енергоефективність та енергозбереження на сьогодні є одними з найважливіших пріоритетів соціально-економічного розвитку в глобальному, національному та регіональному вимірах. І саме ефективна реалізація відповідної політики за цими напрямками дає змогу, значною мірою, розв'язувати як наявні гострі проблеми глобального масштабу (обмеженість запасів паливно-енергетичних ресурсів, зростаючий негативний вплив використання енергії на оточуюче природне середовище і пов'язані з цим кліматичні зміни), національного масштабу (досягнення відповідного рівня енергетичної безпеки та енергетичної незалежності, високого рівня конкурентоспроможності національної економіки тощо), так і проблеми регіонального розвитку (досягнення високого рівня соціально-економічного розвитку, у тому числі, і за еколого-соціальними складовими, сталого економічного зростання).

Дослідження стимулюючої ролі держави у забезпеченні енергозбереження на прикладі економічно розвинутих країн та їх досвід можуть бути використані в Україні.

У загальному плані виділяються три типи заходів щодо підвищення енергетичної ефективності: примусові, стимулюючі та просвітницькі. До дієвих стимулюючих заходів віднесена низка механізмів впливу на виробників та споживачів енергоресурсів: інструменти фінансового стимулювання, методи інформаційної PR-підтримки. Розглянемо, за допомогою яких стимулів здійснюється енергозбереження на державному рівні в економічно розвинутих країнах, зокрема в країнах ЄС та США.

У червні 2012 р. прийнято Директиву ЄС з енергетичної ефективності, яка визначає загальний комплекс заходів з підвищення енергоефективності та містить такі укладення: реконструкція будівель – країни-члени ЄС повинні проводити реконструкцію як мінімум 3 % площі будівель, що опалюються, які займають органи державної влади; збільшення ефективності енергетичних систем – енергетичні компанії, які потрапляють під дію цієї директиви, повинні досягнути певного рівня енергетичної ефективності процесів виробництва та транспортування енергії; підвищення ефективності систем опалення та кондиціонування повітря; розробка механізмів фінансування – органи державної влади повинні розробити та впровадити певні механізми фінансування (інвестування) підвищення енергоефективності.

На відміну від ЄС головною особливістю політики США у сфері енергоефективності є найширше використання різноманітних заходів фінансового стимулювання та утримання від прийняття обов'язкових кодексів та нормативів. Тобто зусилля спрямовані на зацікавленість. Одним із засобів стимулювання підвищення енергоефективності вважається широке інформування про можливості енергозбереження. У Законі США про оздоровлення економіки та реінвестуванні, який набрав чинності з 17 лютого 2009 р., передбачено стимулювання безпрецедентного рівня інвестицій в енергоефективність, як приклад, виділено: 15 млрд дол. – на розробку нових технологій використання відновлюваних джерел енергії та підвищення економічності автомобілів, що випускаються; 5 млрд дол. спрямовано

сім'ям з низьким доходом на підвищення енергоефективності житлових будинків; 3,2 млрд дол. – на гранти штатам для підтримки програм з енергозбереження в державних будівлях та багато інших [1].

Необхідно також виділити головні напрями використання бюджетних коштів США у сфері енергоефективності: інвестування в розробки підвищення енергоефективності з високими ризиками впровадження; сприяння впровадженню екологічно чистих енергетичних технологій та практик; сприяння випуску енергоефективної техніки та устаткування з малим ступенем забруднення оточуючого середовища; зниження вартості будівництва енергоефективних будівель; надання підтримки малозабезпеченим верствам населення в зниженні витрат на енергоспоживання; підтримання надійності енерготранспортних комунікацій.

Ще одним важливим елементом політики США щодо енергоефективності є її інформаційне забезпечення. У країні діють федеральні програми з пропаганди енергозбереження та засобів підвищення енергоефективності. На сайтах органів державної влади й фондів енергоефективності безкоштовно розміщена інформація щодо нормативних актів, державних програм енергозбереження та підвищення енергоефективності, найкращі практики їх реалізації [1].

Питання енергозбереження для України є ще більш актуальними з огляду на стратегію побудови в нашій державі ринкової економіки та суттєву залежність економічної і політичної стабільності від вартості та достатності енергоносіїв, значну частину яких ми імпортуємо. Але все ж, ми маємо перспективи для розвитку енергозбереження.

Україна має власний потенціал для впровадження технологій в галузі «зеленої» енергетики – енергія вітру, сонця, води тощо. В Україні вже використовуються джерела альтернативної енергетики. На Півдні країни активно застосовують вітрову енергію. Україна за останні три роки залучила понад 700 млн євро в нові потужності з виробництва альтернативної енергетики. Про це повідомляє прес-служба Державного агентства з питань енергоефективності та енергозбереження. Також наголошується, що глава Держенергоефективності Сергій Савчук обговорив нові можливості впровадження проектів "чистої" енергетики в Україні з представниками китайської інвестиційної компанії China Nuclear Energy Technology Corporation Limited, її дочірньої компанії CNI Energy Engineering Co. Ltd., а також компанії BGR Group. Китайські інвестори висловили зацікавленість в українському ринку для впровадження своїх проектів. Українське відомство має намір надати їм для детального вивчення актуальну інформацію про діючі в Україні законодавчих стимулах і потенційних проектів "чистої" енергетики [2].

Отже, нам варто перейняти досвід розвинених країн та співпрацювати з ними. Наша країна не повинна, і швидше за все не зможе найближчим часом наздогнати світових лідерів розвитку відновлюваної енергетики. Поступовий рух «Step by Step», можливо, є найкращим варіантом для нашої країни з оглядкою на постійне здешевлення і вдосконалення технологій. Все в наших руках, всі умови створені. Рішення ж головних проблем енергетики, таких як зберігання енергії і її передача, зовсім поставить хрест на епосі вуглеводнів, але це вже в руках науки і часу.

Список використаних джерел:

1. Досвід розвинутих країн світу щодо досягнення високого рівня енергоефективності. - Електронний ресурс.- Режим доступу: http://www.nas.gov.ua/siaz/Ways_of_development_of_Ukrainian_science/article/14096.3.1.020.pdf
2. Пріоритетні напрями та обсяги енергозбереження.- Електронний ресурс. – [Режим доступу]: [http://esco.co.ua/journal/2005_11/art06_11.htm]